

Guia de la donació de sang de cordó umbilical

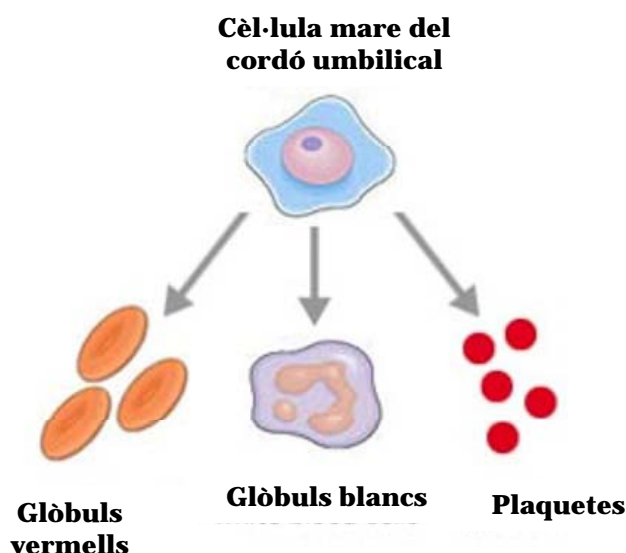
FUNDACIÓ
JOSEP CARRERAS
Contra la leucèmia

REDMO
Registre donants
medul·la òssia

DONACIÓ DE SANG DE CORDÓ UMBILICAL

La sang de cordó umbilical és una font suplementària de progenitors hemopoètics molt prometedora. Aquests progenitors, també anomenats cèl·lules mare, són capaços de produir tots els elements de la sang i amb això de curar pacients amb malalties de la sang mitjançant la pràctica d'un trasplantament hemopoètic. Tradicionalment aquests trasplantaments es realitzaven administrant al pacient cèl·lules mare obtingudes a la medul·la òssia o la sang perifèrica d'un donant sa. Avui dia sabem que la sang del cordó umbilical conté suficient quantitat de cèl·lules mare com per poder realitzar trasplantaments hemopoètics en nens, adolescents i adults amb un pes baix. A més, les cèl·lules mare del cordó umbilical, a diferència del que ocorre amb les cèl·lules mare de la medul·la òssia, poden utilitzar-se amb èxit encara que donant i receptor no siguin totalment compatibles. Això ha ampliat notablement el número de pacients que poden beneficiar-se d'un trasplantament. Finalment, les unitats de sang de cordó umbilical tenen l'avantatge de ser fàcilment localitzables i estar disponibles de forma gairebé immediata degut a que es guarden congelades en els bancs de sang de cordó umbilical.

El cordó umbilical i la sang que conté són habitualment llençats després del part. La recollida de la sang de cordó umbilical s'efectua després del naixement i un cop seccionat el cordó umbilical, no suposant cap risc ni pel fill ni per la mare.

Un cop obtinguda és processada i criopreservada (congelada) als bancs de sang de cordó umbilical. Aquests establiments s'encarreguen de preparar al personal de les maternitats autoritzades per aquesta recollida, garantint la seva adequada conservació durant molts anys, i analitzant les característiques de compatibilitat de les cèl·lules perquè les unitats de sang de cordó puguin ser utilitzades en les millors condicions i de forma pràcticament immediata. Actualment existeixen més de 45.000 unitats de sang de cordó umbilical emmagatzemades a l'Estat espanyol i més de 450.000 arreu del món i el nombre de trasplantaments realitzats a partir de progenitors de sang de cordó va creixent de forma exponencial.

Les dades de totes les unitats de cordó emmagatzemades a l'Estat espanyol estan recollides a la base de dades del Registre de Donants de Medul·la Òssia (REDMO) creat per la Fundació Josep Carreras el 1991. Quan un pacient precisa d'un trasplantament i no té un donant familiar compatible, el centre de trasplantament sol·licita a REDMO l'inici d'una recerca internacional de donants o d'unitats de sang de cordó compatibles. D'aquesta manera s'ofereixen al pacient les màximes possibilitats de disposar d'uns progenitors idonis per practicar el trasplantament en el moment en què el precisi.

PREGUNTES FREQUENTS

Què s'ha de fer per ser donant de sang de cordó umbilical?

- Comprovar que no hi hagi antecedents de familiars de malalties potencialment transmissibles.
- Descartar, mitjançant un anàlisi de sang efectuat a la mare, la presència de malalties infeccioses potencialment transmissibles.
- Comprovar que el bebè no ha patit cap malaltia important durant els primers mesos de vida.
- Complimentar i signar el consentiment informat després d'haver rebut tota la informació desitjada.

Què farem amb la sang del cordó?

- La sang de cordó serà utilitzada per a qualsevol malaltia que la necessiti, d'acord amb les indicacions mèdiques i el grau de compatibilitat i adequació als requeriments cel·lulars.
- No hi haurà cap discriminació per motius de raça, nacionalitat, religió o situació econòmica.
- La donació serà altruista i anònima.
- La sang de cordó podrà ser utilitzada amb finalitats de recerca quan no sigui adequada pel seu ús terapèutic.

A què es compromet?

La maternitat a la qual es faci la recollida de la sang de cordó umbilical li facilitarà un consentiment informat perquè el signi amb la següent declaració:

"Entenc que la sang de cordó umbilical serà utilitzada per a un trasplantament a qualsevol malaltia que ho necessiti. Entenc que la informació referent a mi i al meu bebè serà codificada i tractada confidencialment, de forma que quedin protegides les nostres identitats.

Consenteixo que se'm faci un anàlisi de sang el dia del part i, de forma opcional, un altre als 4 o 6 mesos següents.

Consenteixo que un pediatra faci un examen clínic al meu fill al néixer i un altre als 4 o 6 mesos següents.

Entenc que qualsevol resultat patològic detectat en l'anàlisi em serà comunicat pel metge responsable.

Entenc que el meu consentiment no obliga al Hospital a recollir la sang del cordó umbilical si es considera que les circumstàncies no són adequades.

Dono el meu consentiment perquè, en cas de que la sang recollida no sigui adequada pel trasplantament, es pugui utilitzar amb finalitats de recerca.

Entenc que la donació és altruista i que d'aquesta no es derivarà cap compensació econòmica.

Entenc que tinc la possibilitat de renunciar a aquest consentiment fins al naixement del meu fill.

He rebut i llegit tot la informació oferta i estic d'acord; he pogut fer totes les preguntes que he considerat convenientes i m'han aclarit tots els dubtes.

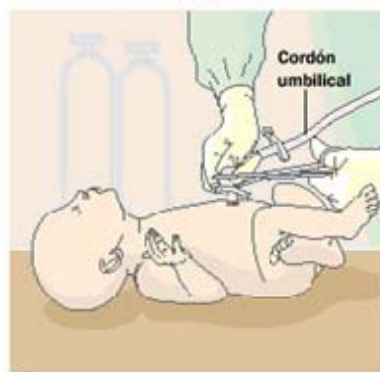
En conseqüència, dono el meu consentiment per a la donació de sang de cordó umbilical. "

PREGUNTES FREQUENTS

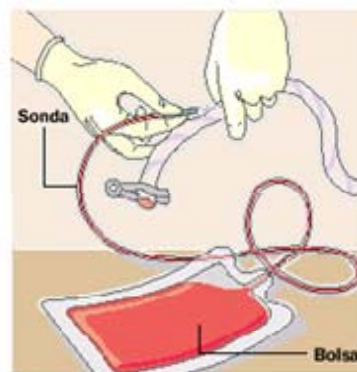
Com és la recollida de la sang de cordó umbilical?

La sang del cordó umbilical es recull després del naixement del nen i després de la secció del cordó umbilical. Per fer-ho es realitza una simple punció del cordó umbilical quan la placenta està encara a l'úter.

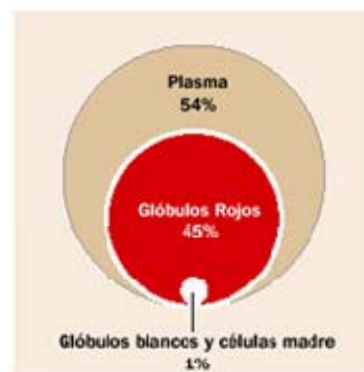
1 FARTO

Luego del parto se aplican dos grampas al cordón umbilical y se corta entre ellas para separar al bebé.

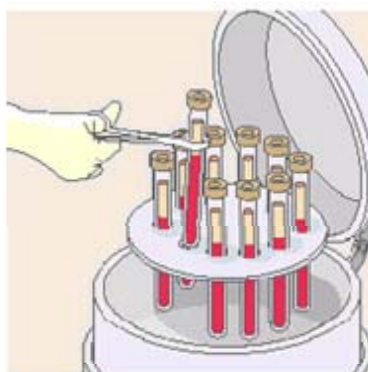
2 RECCELECCION

Se inserta una sonda en el cordón y la sangre es recolectada en una bolsa con un anticoagulante. Luego se envía al laboratorio.

3 PROCESAMIENTO

Se controla que la muestra esté libre de virus y bacterias. Se cuentan las células vivas y se descartan los glòbuls rojos y el plasma.

4 ALMACENAMIENTO

Se envasa con un líquido crioprotector y se enfría paulatinamente hasta -90°C y luego se conserva en nitrògeno líquid a -196°C .

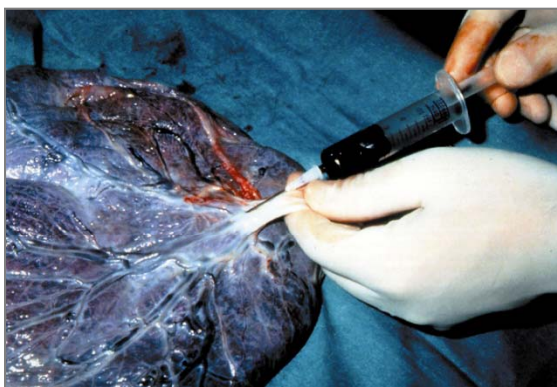
Gràfic de l'Equip de Coordinació de Trasplantaments de l'Hospital General d'Almeria

CENTRES DE RECOLLIDA DE SANG DE CORDÓ UMBILICAL

Actualment no tots els hospitals públics efectuen la recollida d'unitats de sang de cordó umbilical. Cada cop són més les maternitats autoritzades per fer-ho, però és un procés delicat degut que el centre ha de comptar amb un equip especialment qualificat en realitzar aquesta extracció, ha de tenir prou personal per assegurar que amb la recollida no es desatén a la mare o al nen, i ha de certificar que la unitat de sang de cordó es preserva en les condicions òptimes fins al seu enviament al Banc de Cordó corresponent.

A la pàgina web de la Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia (www.fcarreras.org) es poden consultar les dades de contacte de totes les maternitats autoritzades per dur a terme la recollida de sang de cordó umbilical.

BANCS PÚBLICS VS. BANCS PRIVATS?

Espanya és el cinquè país del món en nombre d'unitats de sang de cordó criopreservades (més de 45.000). Aquest èxit ha estat possible gràcies a més de 140 maternitats i 7 bancs públics de sang de cordó.

El procés de recollida, i les posteriors analítiques que han de realitzar-se, així com el procés de congelació i el seu manteniment, són sufragats completament pel Sistema Nacional de Salut. **La única condició que la sanitat pública posa és que la unitat de cordó ha d'estar a disposició de qualsevol pacient que la pogués necessitar.**

Aquest sistema va topar-se fa uns anys amb un obstacle que altera completament els principis bàsics en què es basava la donació d'òrgans i teixits al nostre país: **altruisme, solidaritat, anonimat, autonomia i beneficència**. Es tracta de la proliferació de bancs de sang de cordó privats per ús familiar (també anomenats bancs per ús autòleg).

Aquests bancs, que normalment estan emplaçats a països estrangers, pretenen fer negoci aprofitant-se de les pors lògiques dels futurs pares. Els arguments que utilitzen són sempre els mateixos, "guardi la sang de cordó del seu fill per si en el futur la pogués necessitar". Aquest argument és una absoluta fal·làcia ja que la probabilitat de que un nen necessiti el seu cordó per tractar una malaltia de la sang és inferior a 1 entre 20.000 i, si suposéssim que el precisés, podria disposar d'alguns dels més de 15 milions de donants voluntaris i de les més de 450.000 unitats de cordó disponibles a través dels registres internacionals. També argumenten que val la pena guardar aquesta sang pel tractament d'altres malalties que pogués tenir en la vida adulta (infarts, diabetis, Parkinson, etc.). Ningú ha demostrat de manera fefaent la validesa d'aquestes tècniques i, avui dia, s'assoleixen els mateixos resultats utilitzant progenitors de la medul·la òssia del propi pacient obtinguts en el moment en què es necessiten. La única excepció a aquesta norma són les famílies amb fills que pateixen malalties que poden requerir un trasplantament hemopoètic en les que està plenament justificada i permesa la criopreservació de la sang de cordó per a una hipotètica utilització pel propi donant o altres familiars.

Davant d'aquesta situació la Comissió Europea va elaborar l'any 2004 un document que, si bé no prohibia l'existència d'aquests bancs ni coartava la llibertat dels individus per fer la seva pròpia elecció, desaconsellava formalment que s'efectuessin aquest tipus de donacions. Més recentment, una Comissió d'Experts nomenada per la Organització Catalana del Trasplantament (OCATT) va elaborar un extens document al respecte disponible a www.fcarreras.org. Finalment, el Reial Decret 1301/2006 va establir que aquests bancs podien establir-se a l'Estat espanyol sempre i quan asseguressin els mateixos controls de qualitat que els bancs públics i possessin les unitats criopreservades a disposició de REDMO.

Actualment, qualsevol Banc de Cordó privat amb seu a Espanya ha de cedir la informació sobre els cordons umbilicals que té emmagatzemats i, en cas de que un pacient espanyol o estranger necessiti una unitat, haurà de cedir-la de manera completament gratuïta.

FUNDACIÓ **JOSEP CARRERAS** Contra la leucèmia

REDMO Registre donants medul·la òssia

Per a més informació pot posar-se en contacte amb la Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia (REDMO):

C/Muntaner, 383

08021 Barcelona

Teléfono: 900 32 33 34 Fax: 93 201 05 88

donants@fcarreras.es